ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **S. B.,** zastoupený Mgr. Matějem Šedivým, advokátem se sídlem Václavské náměstí 21, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,** se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 25. 5. 2018, č. j. MV-44468-4/SO-2018, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 6. 2018, č. j. 57 A 80/2018 – 21,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 6. 2018, č. j. 57 A 80/2018 – 21, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalobce podal proti v záhlaví označenému rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“) žalobu, kterou Krajský soud v Plzni výše označeným usnesením (dále jen „krajský soud“ a „napadené usnesení“) postoupil k vyřízení Městskému soudu v Praze. Uvedl, že dle § 172 odst. 7 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), je místní příslušnost soudu určena místem, kde byl žalobce v den podání žaloby hlášen k pobytu; jde-li o cizince, který nemusí hlásit pobyt, krajský soud, v jehož obvodu se cizinec převážně zdržuje; a v ostatních případech krajský soud, v jehož obvodu byl zjištěn pobyt cizince na území. Podle sdělení Ministerstva vnitra byl pobyt žalobce na území České republiky ukončen dne 29. 5. 2018. Vzhledem k tomu, že v posuzovaném případě nelze aplikovat pravidlo obsažené v § 172 odst. 7 zákona o pobytu cizinců, neboť žalobce nemá na území České republiky hlášen trvalý pobyt, zároveň nejde o cizince, který nemusí hlásit pobyt, a z žaloby ani z informací poskytnutých Ministerstvem vnitra se nepodařilo zjistit žádné údaje týkající se faktického pobytu cizince, aplikoval krajský

soud obecné pravidlo obsažené v § 7 odst. 2 věty prvé zákona č. 150/2002 Sb. soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."). K projednání žaloby je proto místně příslušný Městský soud v Praze, neboť v jeho obvodu se nachází správní orgán, který vydal rozhodnutí v prvním stupni.
[2] Proti napadenému usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel") kasační stížnost. Namítá, že je hlášen k pobytu v Plzni, což dokládá potvrzením o zajištění ubytování a potvrzením o přihlášení k pobytu s razítkem Ministerstva vnitra.

[3] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti. Konstatoval, že stěžovatel je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo [§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.")], namítá zákonné kasační důvody [§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.] a kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.).

[4] Důvodnost kasační stížnosti vážil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), přičemž žádnou takovou neshledal.

[5] Určení místní příslušnosti správního soudu je obecně upraveno v § 7 odst. 2 s. ř. s. věta první, podle kterého „[n]*estanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany.*" Tímto zvláštním zákonem, který má před obecným pravidlem přednost, je v projednávané věci zákon o pobytu cizinců, podle něhož je k řízení o žalobě proti správnímu rozhodnutí (vyjma rozhodnutí o správním vyhoštění, o povinnosti uhradit náklady spojené se správním vyhoštěním, o zajištění, o prodloužení doby trvání zajištění, o umístění cizince do části s přísným režimem zajištění a o přestupku) a o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu „*místně příslušný krajský soud, v jehož obvodu je cizinec v den podání žaloby hlášen k pobytu; jde-li o cizince, který nemusí hlásit pobyt, krajský soud, v jehož obvodu se převážně zdržuje, a v ostatních případech krajský soud, v jehož obvodu byl zjištěn pobyt cizince na území*" (§ 172 odst. 7 věta první zákona o pobytu cizinců).

[6] Povinnost hlásit místo pobytu na území České republiky policii má každý cizinec, který není občanem členského státu Evropské unie, do 3 pracovních dnů ode dne vstupu na území, není-li osobou mladší 15 let, členem personálu zastupitelského úřadu cizího státu nebo mezinárodní vládní organizace akreditované v České republice, jeho rodinným příslušníkem registrovaným Ministerstvem zahraničních věcí nebo cizincem, kterému ministerstvo zajišťuje ubytování, cizincem, který tuto povinnost splnil u ubytovatele dle § 103 písm. b) zákona o pobytu cizinců, nebo cizincem, který je ve výkonu zabezpečovací detence, vazby, ve výkonu trestu odnětí svobody nebo který je umístěn v policejní cele nebo v zařízení ve smyslu § 130 zákona o pobytu cizinců (§ 93 odst. 1 a § 95 zákona o pobytu cizinců). Podle § 97 zákona o pobytu cizinců je cizinec při hlášení pobytu na území povinen sdělit policii vyplněním přihlašovacího tiskopisu jméno, příjmení přihlašovaného cizince, datum jeho narození, jeho státní občanství, trvalé bydliště v zahraničí, číslo cestovního dokladu a víza, je-li v cestovním dokladu vyznačeno, počátek a místo pobytu, předpokládanou dobu a účel pobytu na území.

[7] Při určování místní příslušnosti podle § 172 odst. 7 zákona o pobytu cizinců se uplatní tři kritéria. K řízení o žalobě je místně příslušný krajský soud: 1) v jehož obvodu je cizinec v den podání žaloby hlášen k pobytu; 2) jde-li o cizince, který nemusí hlásit pobyt, krajský soud, v jehož obvodu se převážně zdržuje; 3) v ostatních případech krajský soud, v jehož obvodu byl zjištěn pobyt cizince na území (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2015, č. j. Nad 18/2015 – 80). Zákonná úprava místní příslušnosti soudu v zákoně o pobytu cizinců oproti § 32 odst. 3 zákona o azylu, podle kterého je „*místně příslušný krajský soud, v jehož obvodu je žadatel o udělení mezinárodní ochrany (žalobce) v den podání žaloby hlášen k pobytu*“, počítá i se situací, kdy žalobce ohlašovací povinnost splnit nemusí (druhé kritérium), případně ohlašovací povinnost sice dle zákona splnit musí, nicméně ji nesplnil (zbytkové, třetí kritérium). Ve věcech zákona o pobytu cizinců se nepoužije pravidlo platné v režimu zákona o azylu, že v případě, kdy nelze místní příslušnost soudu určit podle § 32 odst. 3 zákona o azylu z důvodu, že žalobce na žádném místě České republiky hlášen k pobytu není, se místní příslušnost soudu řídí § 7 odst. 2 s. ř. s.

[8] Stěžovatel při podání žaloby (dne 18. 6. 2018) adresu svého pobytu nespecifikoval, v napadeném rozhodnutí je uvedena adresa X. Krajský soud následně požádal Ministerstvo vnitra o provedení lustrace a sdělení, kde byl hlášen ke dni 18. 6. 2018 k pobytu. Ministerstvo vnitra krajskému soudu sdělilo, že stěžovateli byl ke dni 29. 5. 2018 ukončen dlouhodobý pobyt na území České republiky, přičemž naposledy byl hlášen k pobytu na adrese X. Ke kasační stížnosti stěžovatel přiložil doklad o zajištění ubytování na adrese X, v období od 1. 6. 2018 do 31. 5. 2019 a kopii cestovního dokladu s potvrzením místa hlášeného pobytu s těžko čitelným datem (podle tvrzení stěžovatele 11. 8. 2018) a razítkem Ministerstva vnitra.

[9] S ohledem na uvedené skutečnosti se první kritérium neuplatní, neboť v den podání žaloby nebyl stěžovatel hlášen k pobytu na našem území. Druhé kritérium se taktéž neuplatní, protože na žalobce povinnost hlásit místo pobytu podle § 93 odst. 1 věta první zákona o pobytu cizinců dopadá. Je proto nutné aplikovat zbytkové kritérium obvodu krajského soudu, kde byl zjištěn pobyt cizince. Teprve pokud by krajský soud nebyl schopen zjistit pobyt stěžovatele v době podání žaloby, mohl by aplikovat obecné pravidlo § 7 odst. 2 s. ř. s. Krajský soud však poté, co mu Ministerstvem vnitra bylo sděleno, že stěžovatel nemá hlášen pobyt na území České republiky, pobyt stěžovatele na území blíže nezjišťoval. Z kasační stížnosti je přitom zřejmé, že stěžovatel byl schopen doložit místo svého pobytu v den podání žaloby. Nejvyšší správní soud si uvědomuje, že na krajské soudy nelze klást při zjišťování místní příslušnosti nepřiměřené nároky, aby nedocházelo k přílišnému prodlužování sporů a oddalování řešení věci samé, krajský soud však nemůže na zjišťování pobytu žalobce zcela rezignovat. Zákonodárce pravidla místní příslušnosti záměrně nastavil tak, aby aplikace obecného pravidla zakotveného v § 7 odst. 2 s. ř. s. v pobytových věcech byla spíše výjimkou, a nepřenášela se tak místní příslušnost zpět na Městský soud v Praze, jehož přetíženost byla původním impulsem pro změnu právní úpravy místní příslušnosti. Upřednostnil tak zájem na rovnoměrném rozložení případů mezi všechny správní soudy a zájem na řešení případů v místě geograficky blízkém žalobci nad zájmem na rychlém určení místní příslušnosti. Krajský soud proto pochybil, když

žalobu v rozporu s § 172 odst. 7 zákona o pobytu cizinců postoupil Městskému soudu v Praze, aniž by blíže zjišťoval, např. dotazem na stěžovatele, jeho pobyt na území.

[10] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto podle § 110 odst. 1 věta první s. ř. s. napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. V něm bude krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.), na posuzovanou věc bude aplikovat třetí kritérium určení místní příslušnosti dle § 172 odst. 7 zákona o pobytu cizinců a bude vycházet ze zjištění ohledně adresy faktického pobytu stěžovatele na území České republiky v době podání žaloby. V souladu s § 110 odst. 3 s. ř. s. krajský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. srpna 2018

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu